
OD REDAKTORA NACZELNEGO

Oddajemy Państwu – naszym Czytelnikom – czwarty numer periodyku naukowego Samorządu Województwa Mazowieckiego – *MAZOWSZE Studia Regionalne*. Na wstępie pragnę raz jeszcze przypomnieć ideę, która przyświecała władzom regionu w momencie podjęcia decyzji o uzupełnieniu o nowe wydawnictwo naukowe dość nasyconego rynku publikacji naukowych. Przede wszystkim jest to możliwość prezentowania środowisku naukowemu, opinii publicznej, politykom i samorządowcom, najbardziej aktualnego dorobku mazowieckich ośrodków naukowych. To z kolei pozwala realizować uniwersalny cel nauki, jakim jest społeczna użyteczność dorobku mazowieckiego środowiska naukowego i propagowanie społecznej funkcji nauki. W ten sposób promowane są jednocześnie dokonania największego i z największymi osiągnięciami na skalę regionalną, krajową i międzynarodową, regionu naukowego w Polsce.

Czwarty numer *Studiów* w całości poświęcony jest problematyce obecnego kryzysu gospodarczego. Wokół jego źródeł, skali zasięgu i dotkniętych jego skutkami sfer gospodarstwa i życia społecznego, a także lekcji, jakie przyniósł dla przyszłości, trwa ożywiony dyskurs polityczny i naukowy. Redakcja *MAZOWSZA Studia Regionalne* postanowiła zatem w ten dyskurs także się włączyć. Zagadnieniom tym poświęconych jest bowiem 6 artykułów w części *Analizy i Studia*, 1 w części *Samorząd*, a także recenzja książki prof. Władysława Szymańskiego *Kryzys globalny. Pierwsze przybliżenie*, napisana przez przewodniczącego Rady Programowej prof. Krzysztofa Opolskiego. Numer otwiera historyczna analiza kryzysu finansowego 2008 roku na tle wcześniejszych kryzysów autorstwa prof. Wojciecha Morawskiego, który w artykule *Kryzys gospodarczy 2008 roku – perspektywa historyczna* podjął próbę poszukiwania odpowiedzi na 3 pytania: dlaczego, wbrew niektórym prognozom, nie jest to „kryzys chiński”; jaką rolę odegrał w jego „rozpętaniu” kryzys instytucji finansowych i jak się te zagadnienia mają do kryzysu liberalnej refleksji nad gospodarką?

O znaczeniu sektora nieruchomości rzutującego na całą gospodarkę i jego roli w nakręceniu się spirali kryzysu traktuje artykuł prof. Elżbiety Mączyńskiej *Nieruchomości jako wyznacznik trendów rozwoju regionalnego i lokalnego*. Dowodzi tej wagi zilustrowanie dla lat 2001-2005 w USA, gdzie oszacowano, że 64% wzrostu gospodarczego i 80% wzrostu zatrudnienia w tym czasie zostało wywołane zmianami na rynku nieruchomości, przy stosunkowo niewielkim, bo 5% jego udziale w PKB. Autorka stawia więc na tym tle generalne pytanie: czy i w jakim stopniu najbardziej trwały zasób, jakim są nieruchomości, podlegać będzie nowym trendom w gospodarce, w tym przede wszystkim niebywałej dynamizacji przemian, zwłaszcza

cza technologicznym, ale także społecznym? Uważa, że sektor nieruchomości i inwestowanie w nie wymaga polityki zintegrowanej z długofalowym, strategicznym kształtowaniem rozwoju, a szczególnie rozwoju regionalnego i lokalnego.

Wątek ten w innym zakresie podejmuje kolejny artykuł prof. Krzysztofa Opolskiego i dr. Tomasza Potockiego *Kryzys i jego wpływ na bogactwa narodów*, w którym obrazują genezę i skutki kryzysu finansowego dla bogactwa na świecie, w tym m.in. w ujęciu geograficznym. Zaprezentowali także i takie kierunki dla Polski. W zakończeniu natomiast wskazują na niezbędne czynniki, jakie muszą zaistnieć, by zapobiegać tak drastycznym sytuacjom na rynkach finansowych. Ten ostatni problem podejmuje na szerokim tle analizy aktualnych danych o sytuacji na rynku finansowym w wymiarze USA prof. Bazyli Samojlik w artykule *Amerykańska Polityka mix w przeciwdziałaniu następstwom załamania rynków finansowych*. Polityka ta w trudnych czasach polega na powstawaniu w ścisłym współdziałaniu połączeń władzy monetarnej i fiskalnej, a nie jako wypadkowej niezależnych nastawień monetarnych i fiskalnych. Analiza ta dowodzi, że Rezerwa Federalna zareagowała na kryzys „totalnym” skoordynowaniem z władzą fiskalną, zastosowaną na wielką skalę i skoncentrowaną w czasie, zwiększoną podażą płynności i dostępu do niej na wszystkich podstawowych rynkach finansowych. Z kolei mgr Krzysztof Perdziński i dr Sławomir Listkiewicz w inwestycjach infrastrukturalnych upatrują instrumentu pobudzania gospodarki w warunkach kryzysu finansowego. W sytuacji Polski, która nie musiała podejmować działań w celu ratowania instytucji finansowych jest to kierunek nie tylko przeciwdziałania skutkom kryzysu, ale zwiększający produkcję, przeciwdziałający bezrobociu, a w długim okresie – zwiększający konkurencyjność gospodarki.

Problematyka przejawów kryzysu w Polsce, w odniesieniu do regionów, podejmowana jest w artykule mojego autorstwa. Na tle stwierdzeń o głębszych przyczynach kryzysu niż powszechnie się twierdzi, wskazałem, że polska gospodarka wyszła obronną ręką z globalnego rozprzestrzeniania się kryzysu, gdyż funkcjonuje jeszcze na peryferiach światowej gospodarki. Jednakże analiza głównych charakterystyk rozwoju gospodarczego, w ujęciu regionalnym, nie dała podstaw do stwierdzenia wyraźnej koncentracji przestrzennej skutków kryzysu. Tym niemniej władze regionalne, z uwagi na istotny spadek dochodów budżetowych, zmuszone były podjąć szereg działań w zakresie zaplanowanych zadań. Zagadnienia te prezentujemy dla województwa mazowieckiego w artykule Marszałka Województwa Adama Struzika. Sytuacja tego województwa jest szczególna w warunkach kryzysu, gdyż z jednej strony kryzys przyniósł spadek dochodów budżetowych, a z drugiej strony wzrosły wpłaty do budżetu państwa tzw. janosikowego, czyli wpłat wyrównawczych. Województwo mazowieckie jest największym płatnikiem w Polsce tego świadczenia. Podjęte działania to nie tylko ograniczenia wydatków budżetowych, zaciągnięcie dodatkowego kredytu czy rezygnacja z niektórych inwestycji, ale przede wszystkim przyspieszenie realizacji działań w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego.

Wyrażam głębokie przekonanie, że zamieszczone w tym numerze artykuły i inne opracowania, w tym recenzja niezwykle ciekawej książki prof. Władysława Szymańskiego, będą dla Państwa ciekawą lekturą naukową i intelektualną, uzupełnieniem toczącego się dyskursu na temat obecnego kryzysu oraz staną się cennym źródłem wiedzy. Wierzę, że przyjmą Państwo prezentowane teksty z dużą życzliwością.

Redaktor naczelny
prof. dr hab. Zbigniew Strzelecki